

Veel vragen na botsing

BYLINE: Pijls, A.

SECTION: RECHT & BELASTINGEN; Pg. 6

LENGTH: 689 words

Arnoud Pijls

Betaalt Defensie voor stroomstoring?

De aansprakelijkheid van de Staat voor de schade van de ondernemers in de Tieler- en Bommelerwaard kan onderwerp worden van een interessant juridisch debat. De gedupeerde ondernemers zullen volledige schadevergoeding eisen en Defensie beziet de claims in alle redelijkheid.

De benadeelde ondernemers zullen in de eerste plaats moeten aantonen dat de piloot van de Apache (of de meerdere die voor hem verantwoordelijk is) verwijtbaar onrechtmatig tegenover hen heeft gehandeld. Het oordeel dat tegenover de eigenaar van de hoogspanningsmast onrechtmatig is gehandeld, is hiervoor niet voldoende. De ondernemers zullen aannemelijk moeten maken dat de piloot in strijd heeft gehandeld met de maatschappelijke zorgvuldigheid die hij in de gegeven omstandigheden specifiek ten opzichte van hen in acht moest nemen. Dat de piloot vlieg oefeningen uitvoerde in de nabijheid van hoogspanningskabels is voor de beoordeling van deze zorgvuldigheid een relevante omstandigheid.

De tweede vraag die beantwoord moet worden is of de ondernemers daadwerkelijk zijn geschonden in een rechtens te beschermen belang. Dit betekent dat in juridische zin moet komen vast te staan dat de plicht van de piloot tot het zorgvuldig uitoefenen van vlieg oefeningen daadwerkelijk strekt tot bescherming van het vermogensbelang van de benadeelde ondernemers. Wanneer deze vraag positief wordt beantwoord, kan de voor de schade aansprakelijke partij grote aantallen schadeclaims verwachten. Mede hierom is het beantwoorden van deze vraag in gevallen van massaschade niet zelden een heikele kwestie.

Daarnaast zal aannemelijk gemaakt moeten worden dat de schade van de ondernemers in oorzakelijk verband staat met het onrechtmatige handelen. Dat de schade niet zou zijn ingetreden als de botsing met de hoogspanningsmast zich niet had voorgedaan, lijkt wel duidelijk. In schadevergoedingszaken moet echter ook komen vast te staan dat de geleden schade in juridische zin kan worden toegerekend aan de schadeveroorzakende gebeurtenis.

Bij het beoordelen van deze toerekeningsvraag is van belang dat de vermogensschade van de ondernemers zogenoemde tweedegraads schade is: schade die is geleden als gevolg van de beschadiging van een hoogspanningsmast. Ook is van belang dat vanwege het hoge water de reparatiewerkzaamheden veel tijd in beslag namen, als gevolg waarvan de schade aanzienlijk kon oplopen. Verder is het maar de vraag in hoeverre het de aansprakelijke partij kan worden toegerekend dat het voor de netbeheerder onmogelijk bleek om tijdelijk stroom elders te onttrekken.

Interessant in dit verband is dat een vergelijkbare zaak een halve eeuw geleden al een keer aan de Hoge Raad is voorgelegd. In 1958 heeft dat rechtscollege aansprakelijkheid van de Staat aanvaard voor bedrijfsschade die was ontstaan doordat een vliegtuig van de luchtmacht in botsing was gekomen met een hoogspanningsleiding. De piloot in kwestie bleek bij het uitvoeren van duik oefeningen door zijn commandant onvoldoende te zijn gewaarschuwd voor de nabijheid van hoogspanningskabels. De Hoge Raad overwoog dat de opdrachtgever in de gegeven omstandigheden onzorgvuldig had gehandeld. Door de piloot onvoldoende te informeren over de hoogspanningsleidingen, had de commandant een gevaar in het leven geroepen welke hij met het oog op de belangen van de stroomafnemers had behoren te voorkomen, aldus de Hoge Raad. De ondernemer in kwestie, exploitant van een stoomweverij, kreeg de bedrijfsschade die hij had geleden vanwege het uitvallen van zijn machines volledig vergoed.

Voor de schadeafwikkeling van de stroomstoring in de Tieler- en Bommelerwaard zal de komende weken eerst meer duidelijkheid moeten komen over de ware toedracht van de botsing. Bij de daarna te beantwoorden aansprakelijkheidsvraag moet de redelijkheid van de opstelling van Defensie in het licht van het bovenstaande worden beoordeeld.

Arnoud Pijls doet promotieonderzoek naar schadevergoedingsacties van benadeelde aandeelhouders aan de Erasmus Universiteit te Rotterdam.